

ตัวอย่างการเขียนกระทู้ธรรม ธรรมศึกษาชั้นโท

(ส่วนหัวกระดาษ)

เลขที่.....๑..... (ใส่เลขที่ตามประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิ์สอบ)

ประโยคธรรมศึกษาชั้น.....โท.....

วิชา.....กระทู้ธรรม.....

สอบในสนามหลวง

วันที่.....๑๐.....เดือน.....พฤศจิกายน..... พ.ศ.....๒๕๕๙.....

๕๕๕๕๕๕๕๕

(บทอุเทศ)

อถ ปาปานิ กมฺมานิ กรํ พาโล น พุชฺชติ

เสหิ กมฺเมหิ ทุมฺเมโธ อคฺคิทฺทโธว ตปฺปติ.

เมื่อคนโง่ มีปัญญาทราวม ทำกรรมช่วยอยู่ ก็ไม่รู้สึกร
เขาเดือดร้อนเพราะกรรมของตน เหมือนถูกไฟไหม้ ฯ

(อารัมภบท)

ณ บัดนี้ จักได้อธิบายขยายเนื้อความตามกระทู้ธรรมภาษิต ที่ได้ลิขิตไว้ ณ เบื้องต้น เพื่อเป็น
แนวทางแห่งการศึกษาและสัมมาปฏิบัติสืบต่อไป

(นิเทศ)

ความหมายของพุทธสุภาษิตบทนี้ ว่าด้วยเรื่องกรรมและบุคคลผู้ทำกรรม ถือว่าเป็นเรื่องสำคัญเรื่อง
หนึ่ง ตามแนวหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา พระพุทธองค์ทรงสอนให้พุทธศาสนิกชนเชื่อเรื่องกรรม
คือไม่ถือมองคลั่งเขี้ยว คำว่ากรรม แปลว่า การกระทำ ซึ่งการกระทำนี้สามารถเกิดขึ้นได้ ๓ ทาง คือ
กายกรรม เกิดขึ้นทางกาย วาจากรรม เกิดขึ้นทางวาจา และมโนกรรม เกิดขึ้นทางใจ กรรมนั้นแบ่ง
ออกเป็นประเภทใหญ่ๆ ได้ ๒ ประเภท คือ ๑. กรรมดี ๒. กรรมชั่ว กรรมดี คือ การทำความดี เมื่อ
บุคคลทำความดี ย่อมได้รับผลดีตอบแทน กรรมชั่ว คือ การทำความชั่ว เมื่อบุคคลทำความชั่ว ย่อม
ได้รับผลของความชั่วตอบแทนเช่นกัน แต่ว่าบางทีนั้นกรรมเหล่านี้อาจจะให้ผลช้า เพราะว่ายังได้เสวยกรรม
เก่าที่ได้เคยกระทำไว้ยังไม่หมด ก็เลยทำให้เกิดความเข้าใจผิดว่า “ทำดีได้ดีมีที่ไหน ทำชั่วได้ดีมีถมไป”
ฉะนั้น สิ่งสำคัญที่จะทำให้คนเราเข้าใจในหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าได้ก็คือ บุคคลนั้นต้องมี “ปัญญา”

คนที่มีปัญญา มีความคิด ก็จะมีเหตุผลตรงข้อนี้ แต่ว่าคนที่ไม่มีความปัญญา เป็นคนโง่ เป็นคนบาปนั้น
ก็จะไม่รู้สึกรถนี้ เมื่อเขาได้ทำความชั่ว แต่ว่าเขายังไม่ได้รับผลของกรรมนั้น ก็เข้าใจว่ากรรมนั้นไม่ส่งผล
เขาก็ได้ทำความชั่วนั้นต่อไปอีก จนรู้สึกว่ามันเกรงกลัวต่อบาป เมื่อเขาได้ทำความชั่ว แต่กรรมชั่วยังไม่ส่งผล
อะไร เพราะว่าเขานั้นยังเสวยผลกรรมดีที่เคยสร้างไว้แต่ชาติปางก่อน ก็จะเข้าใจว่ากรรมชั่วยังไม่ส่งผล เมื่อผล
กรรมดีที่เคยสร้างไว้หมดลงเมื่อไร กรรมชั้วที่เขาทำไว้ก็จะเริ่มส่งผลในทันที การส่งผลของกรรมชั้วนั้น จะ
ส่งผลในทันทีทันใดหากไม่มีกรรมดีคอยส่งผล หากมีกรรมดีคอยส่งผล กรรมชั้วที่ทำไว้จะไม่ส่งผลในชาตินี้
ก็จะไปส่งผลในชาติหน้า แต่ไม่ว่าจะอย่างไรก็ตาม กรรมชั้วที่ทำไว้จะต้องตามมาส่งผลอย่างแน่นอน ซึ่ง
ชาวพุทธมักจะเรียกกันติดปากว่า “กรรมตามทัน” เมื่อกรรมชั้วที่ทำไว้เริ่มส่งผลเมื่อไรคนที่ทำความชั้วก็จะ
ได้รับความเดือดร้อน ความลำบากทุกข์ยากอย่างแสนสาหัส ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกรรมชั้วที่ทำไว้ว่ามีมากน้อย
เพียงไร หรือหนักหนาสาหัสแค่ไหน การได้รับผลของการทำความชั้วนั้น เห็นได้ง่ายๆ ยกตัวอย่างเช่น คนที่

ปล้นฆ่าผู้อื่น เมื่อได้ทรัพย์สมบัติมาก็เกิดความดีใจ ได้ใช้จ่ายทรัพย์สมบัติที่ปล้นมาได้นั้นอย่างสบายใจ เมื่อยังไม่ถูกจับ ก็จะไปปล้นฆ่าผู้อื่นอีก แต่ว่าเมื่อใดที่ถูกจับได้ ก็ต้องได้รับผลของกรรมนั้นไป เช่น โดนจับ โดนปรับ โดนกักขัง หรือหนักสุดก็โดนประหารชีวิต เป็นต้น นี่เป็นผลของการกระทำความชั่วทั้งนั้น เมื่อได้รับผลของการกระทำความชั่วแล้ว ก็จะเริ่มรู้สึกตัวว่า “ผลกรรมนั้นมีจริง” หรือเมื่อไม่ได้รับผลกรรมในชาตินี้ แต่เมื่อหมดลมหายใจสิ้นชีวิตไปเมื่อใด เมื่อนั้นเขาก็จะได้รับผลกรรมที่ได้กระทำนั้นคือ บางคนก็ตกนรก บางคนก็ไปเกิดเป็นเปรต อสุรกาย หรือสัตว์เดรัจฉาน เป็นต้น ตามผลกรรมที่ได้กระทำไว้ คนที่ทำความชั่วนั้น ท่านเปรียบเหมือนคนที่ถูกไฟไหม้ คือไฟนั้นจะเผาผลาญไปเรื่อยๆ จนกว่าร่างกายของคนนั้นจะมอดไหม้มลายหายไป ไม่มียกเว้นว่าตรงไหนจะไม่ไหม้

เรื่องของกรรมนั้นผู้ที่ทำไว้ไม่สามารถหลีกเลี่ยงไปได้ ผู้ทำกรรมดีย่อมได้รับผลดี ผู้ทำกรรมชั่วย่อมได้รับผลชั่วย่างแน่นอนไม่ช้าก็เร็ว เหมือนการหว่านพืชเพื่อต้องการพืช เหมือนการปลูกผลเพื่อต้องการผล เช่นเมื่อเราหว่านข้าวลงในนา ก็ได้รับต้นข้าว ปลูกต้นมะม่วงก็ย่อมได้รับผลมะม่วงเช่นกัน **ข้อนี้สมดังพุทธศาสนสุภาษิตที่มาในสังยุตตนิกาย สคาถวรรค ว่า**

(สุภาษิตเชื่อม 1)

ยาทิสํ วปะเต พิชํ ตาทิสํ ลปะเต ผลํ
กฤษณการี กฤษณํ ปาปะการี จ ปาปะกํ.

บุคคลหว่านพืชเช่นไร ย่อมได้รับผลเช่นนั้น ผู้ทำกรรมดี
ย่อมได้รับผลดี ผู้ทำกรรมชั่วย่อมได้รับผลชั่ว ๆ

อธิบายความว่า ชาวนาปลูกข้าวก็ย่อมได้ข้าว ปลูกถั่วก็ย่อมได้ถั่ว ปลูกข้าวโพดก็ย่อมได้ข้าวโพด นี่เป็นสิ่งที่เที่ยงแท้แน่นอน การที่ปลูกข้าวแล้วจะได้ผลออกมาเป็นต้นถั่ว หรือปลูกถั่วแล้วจะได้ผลออกมาเป็นข้าวโพด นี่เป็นสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ การทำกรรมดีหรือกรรมชั่วย่อมเป็นเช่นเดียวกัน คือ ย่อมได้รับผลของการกระทำนั้นๆ ผู้ทำกรรมชั่วย่อมได้รับกรรมชั่วย่อมเป็นเครื่องตอบแทน ผู้ทำกรรมดีก็ย่อมได้รับผลของกรรมดีตอบแทน จะกลับกลายเป็นผู้ทำความชั่วแล้วจะกลับมาได้รับผลดี หรือผู้ทำกรรมดีแต่จะกลับมาได้รับผลชั่วนั้นคงไม่มี

กรรมชั่วย่อม คือการกระทำความไม่ดีทั้งทางกาย วาจาและทางใจ ผลของกรรมชั่วย่อมคือ ความทุกข์ ความเดือดร้อนกายใจ มีประการต่างๆ รวมทั้งความทุกข์เพราะต้องเวียนว่ายตายเกิดบ่อยๆ อันมีอาการร้อน รุ่มเหมือนถูกไฟสุ่มอยู่ตลอดเวลา ส่วนกรรมดี คือการกระทำความดีทั้งทางกาย วาจาและทางใจ ผลของกรรมดีก็คือ ความสุขกายสบายใจ ความสมปรารถนา รวมถึงความสุขที่ไม่ต้องเวียนว่ายตายเกิดในสังสารวัฏ อันไม่รู้จักจบสิ้นด้วย

คนเรานั้นสามารถทำกรรมชั่วย่อมได้ ๓ ทาง คือ ทางกาย ทางวาจา และทางใจ ความชั่วย่อมทางกายได้ การฆ่าสัตว์ตัดชีวิต หรือเบียดเบียนให้ได้รับความทุกข์ทรมาน การลักขโมย ฉก ชิง รังราว ชุกกรโซก ชุกเข็ญ ปล้น ใจ ทุ ฉ้อโกง หลอก ลวง ปลอม ตระบัด เบียดบัง สับเปลี่ยน ลักลอบ ยกยอก หรือรับสินบน การประพฤตินอกในกาม เช่นเป็นชู้กับสามี หรือภรรยาของผู้อื่น เป็นต้น ความชั่วย่อมทางวาจา ได้แก่ พูดปด พูดส่อเสียด พูดคำหยาบ พูดเพ้อเจ้อ ทนสาบาน ทำเล่ห์กระเท่ห์ มารยา ทำเลศ พูดเสริมความให้เข้าใจผิด พูดอำ ความให้เข้าใจคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง สับปลับ ผิดสัญญา เสียสัตย์ หรือ พูดแล้วคืนคำ เป็นต้น ความ

ชั่วทางใจ ได้แก่ โลภอยากได้ของคนอื่น พยาบาทปองร้าย และเห็นผิดจากคลองธรรม เช่นเห็นว่าผลของกรรมดีหรือกรรมชั่วไม่มี เป็นต้น เมื่อทำกรรมชั่วเช่นนี้แล้วก็ยอมได้รับผลชั่ว คือความทุกข์ ความไม่สบายกายไม่สบายใจ มีจิตเศร้าหมอง หดหู่ หากความสุขไม่ได้แม้เพียงชั่วขณะ ต้องคอยหวาดระแวงอยู่ตลอดเวลา

เพราะฉะนั้นเราจึงควรทำแต่ความดี การทำความดีนั้นก็สมารถทำได้ ๓ ทาง ซึ่งมีนัยตรงกันข้ามกับการทำความชั่วดังได้กล่าวแล้ว เพราะว่าเมื่อเราทำความดีก็ยอมได้รับผลของความดีนั้นอย่างแน่นอน ไม่ช้าก็เร็ว แต่ถ้ายังไม่ได้รับผลของการกระทำความดีนั้น ก็มีสติคิดด้วยปัญญาว่าที่เรายังไม่ได้ผลของการทำความดีเป็นเพราะกรรมชั่วที่เคยกระทำไว้ยังส่งผลไม่หมด เมื่อคิดได้เช่นนี้ก็จะทำให้มีจิตใจเข้มแข็งมีพลังในการต่อสู้กับการดำรงชีวิตเพื่อชดใช้กรรมเก่าต่อไป และทำความดีต่อไปโดยให้คิดเสียว่าเรากำลังใช้หนี้เก่าอยู่ **สมมติพุทธ-ศาสนสุภาษิต**ที่มาในขุททกนิกาย ชาดก ปัญญาสนิบาต ว่า

(สุภาษิตเชื่อม 2)

**สเจ ปุพฺพเพทเหตุ สุขทุภฺ นิคฺจจติ
ไปราณกํ กตํ ปาปํ ตเมโส มุญฺจเต อธิ.**

**ถ้าประสบสุขทุกข์ เพราะบุญบาปที่ทำไว้ก่อนเป็นเหตุ
ชื่อว่าเปลื้องบาปเก่าที่ทำไว้ ตูจเปลื้องหนี้ ฉะนั้น ฯ**

อธิบายความว่า การที่เราได้รับความสุขหรือความทุกข์นี้ ก็เพราะเป็นผลของกรรมหรือการกระทำที่เราได้เคยทำมาแล้ว เมื่อเราได้กระทำความดีแต่ชาติปางก่อน หรือได้ทำความชั่วแต่ชาติปางก่อน ก็จะเป็นผลให้เราประสบความสุขหรือความทุกข์ในชาตินี้ ในบางครั้งเราก็รู้สึกว่าการที่เราทำความดีแล้วไม่เห็นความดีจะส่งผลอะไรให้สักที หรือการที่บุคคลทำความชั่วแล้ว ไม่เห็นว่าความชั่วอะไรจะส่งผลอะไร ก็พึงกำหนดรู้ด้วยปัญญาอันชาญฉลาดว่า ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะว่าเป็นผลของกรรมที่ได้เคยทำไว้แต่ชาติปางก่อนกำลังส่งผลในปัจจุบัน ต่อเมื่อเราได้ชดใช้กรรมเก่าหมดลงแล้ว ก็จะได้รับผลของกรรมใหม่ที่ทำไว้นั้น เหมือนกับการเปลื้องหนี้ฉะนั้น คือ เมื่อเราทำงานได้เงินมา เมื่อเรายังเป็นหนี้อยู่ เราก็ต้องนำเงินไปใช้หนี้เสียก่อน ยังไม่มีโอกาสได้ใช้เงินที่หามาได้นั้น เมื่อใช้หนี้หมดเมื่อใด เราก็สามารถจับจ่ายใช้สอยเงินที่หามาได้นั้นอย่างสบาย เหมือนกับที่เราชดใช้กรรมหมดเมื่อใด เมื่อนั้นเราก็จะได้รับผลของกรรมที่ได้กระทำไว้ ไม่ช้าก็เร็ว เพราะฉะนั้นผู้ที่ทำความดี เมื่อได้ประสบแต่ความทุกข์ยากลำบาก ก็อย่าเพิ่งเกิดความท้อถอย หดหู่ หมัดกำลังใจในการทำความดี แต่ควรหมั่นสร้างกรรมดีเอาไว้ให้มากๆ เพราะเมื่อผลของกรรมชั่วหมดลงเมื่อใด เราก็จะได้เสวยแต่ผลของกรรมดีตลอดไป

(ปฏินิเทศ)

สรุปความว่า ผู้ทำความดียอมได้รับผลดี ผู้ทำความชั่วยอมได้รับผลชั่ว อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ผู้ทำความดีจะได้รับผลชั่ว หรือผู้ทำความชั่วจะได้รับผลดีนั้นเป็นไปไม่ได้ เปรียบดั่งการที่เราปลูกพืชผลนั่นเอง ปลูกพืชเช่นไรก็ยอมได้รับผลเช่นนั้น ปลูกมะม่วงยอมได้รับผลมะม่วง ปลูกมะพร้าวก็ได้รับผลมะพร้าว ปลูกข้าวก็ยอมได้ข้าว ปลูกถั่วก็ยอมได้ถั่ว แต่ตราบใดที่กรรมดีหรือกรรมชั่วยังไม่ให้ผล ก็อย่าเพิ่งเข้าใจว่าผลของกรรมดีหรือกรรมชื่อนั้นไม่มี แต่ควรพิจารณาด้วยสติปัญญาว่า ผู้ที่ทำความดี เมื่อผลกรรมดียังไม่ปรากฏก็เพราะยังชดใช้กรรมชั่วที่เคยทำไว้ไม่หมด ต่อเมื่อชดใช้กรรมชั่วหมดลง คือเปลื้องหนี้จนหมดลงเมื่อใด เมื่อนั้นก็จักได้พบแต่ความสุขความเจริญอันเป็นผลมาจากการทำความดี ส่วนคนที่ทำความชั่ว แต่ได้พบแต่

